waarop eene zeer geanimeerde bespreking aanving over het niet minder belangrijk onderwerp: *De zending op de school*, waarvoor het bekende boek van dien naam, van Dr. G. Warneck, vertaald door den heer E. Wijland, de stof leverde. Het resultaat van de gevoerde discussie was, dat de vergadering als hare overtuiging uitsprak: er heerscht bij het gros van de leden onzer vaderlandsche gemeenten eene schromelijke onkunde omtrent de zaak der zending, die niet anders tengevolge kan hebben dan onverschilligheid voor dat heilige werk. En daarom is het de roeping van allen aan elke plaats, die met het onderwijs onzes volks belast zijn, meer dan totnogtoe geschiedt, de zending bij dat onderwijs op te nemen. In de gehoorzalen van de academies, in de kerken van de kansels, op de catechisaties en in elk Christelijk schoollokaal *moet eene plaats voor de zending zijn.*

Onder het houden van den broederlijken maaltijd brachten de afgevaardigden van de zustervereenigingen hunne groeten en heilbeden uit, en werd ten slotte Gez. 155:4 gezongen, waarna Ds. Vos, uit Rotterdam, voorging in dankzegging en gebed.

Des avonds te 6 ure trad in de Groote Kerk op Ds. J. G. Montijn, uit Schiedam, tot het houden van de zendingsrede. Z.Eerw. had tot tekst Ps. 67:2, 3. Met den gloed der innigste overtuiging werd het thema behandeld: de verschillende beteekenis, die de zending verkrijgt in 1. *haren grond*, 2. *haar doel*, 3. *hare wapenen* en 4. *hare vrucht*, naar gelang zij geplaatst wordt in het *licht dezer wereld* of in dat van de *eeuwigheid*.

Dat de gemeente te dezer plaatse nog belang stelt in het werk der zending, als er wat goeds over gezegd wordt, bewees hare goede opkomst en gespannen aandacht. En moge onze groote God en Zaligmaker een achtervolgenden zegen schenken aan het werk van dezen zendingsdag!

Buitenland.

Amerika. Dr. Schaff over de verhouding van kerk en staat.

Een belangrijk werk is dezer dagen tegelijk te New-York en te Londen verschenen. Het is van de hand van Dr. Ph. Schaff en draagt tot titel: »Kerk en staat in de Vereenigde Staten." Wij kunnen ons niet weerhouden om het eerste hoofdstuk ervan weder te geven.

Na gesteld te hebben, dat de verhouding, waarin in Noord-Amerika de staat tot de kerk staat, in deze formule kan worden uitgedrukt: »Een vrije kerk in een vrijen staat, of een Christenheid, die zelf voor de kosten van haar eeredienst zorgt, souverein is in eigen kring en in onafhankelijke, doch vriendschappelijke verhouding staat tot de burgerlijke regeering," gaat de schrijver voort met te zeggen:

»De verhouding van de kerk tot den staat in de Vereenigde Staten verzekert een iegelijk vrijheid om op godsdienstig terrein te denken, te spreken en te handelen, gelijk hem goeddunkt, voorzoover dit bestaanbaar is met de rust en den vrede van het land. Hierdoor is vervolging onmogelijk geworden. Godsdienst en vrijheid zijn onafscheidbaar van elkander. Godsdienst is vrijwillig; niemand kan noch mag ertoe gedwongen worden.

Dit is een fundamenteel artikel van de geloofsbelijdenis van den Amerikaan, tot welke partij of secte hij ook moge behooren. De zucht naar vrijheid op burgerlijk en godsdienstig gebied is den Amerikaan als het ware aangeboren. Allen, die op Amerikaanschen bodem geboren zijn, zuigen haar in met de moedermelk; alle landverhuizers aanvaarden haar als een heerlijk goed, vooral zij, die hun vaderland ontvluchtten, omdat zij daar ter wille van hun geloof verdrukt of vervolgd werden. Zelfs zij, die de moderne theorie van de vrijheid verwerpen, verheugen zich in de toepassing van het vrijheidsbeginsel, en zouden het in hun eigen belang tegen elken aanval willen verdedigen.

Zulk een vrijheid is onmogelijk, wanneer kerk en staat vereenigd zijn, omdat het niet anders kan dat óf de een den ander in banden slaat óf zijn vrije beweging belemmert. Die vrijheid is alleen mogelijk, wanneer er eene scheiding bestaat, die uit wederkeerige welwillendheid voortspruit; dan is elke macht souverein in eigen sfeer. De kerk heeft dan als zoodanig niets te doen met den staat, dan alleen zijne wetten te gehoorzamen en zijn zedelijke grondslagen te bevestigen; de staat heeft niets met de kerk uitstaande, dan alleen, dat hij haar in haar bezit te handhaven en hare vrijheid te waarborgen heeft; de staat moet even rechtvaardig zijn tegenover alle vormen van geloof en ongeloof, welke de orde niet verstoren.

Het huisgezin, de kerk en de staat zijn goddelijke instellingen, welke ieder op hun terrein van ons gehoorzaamheid vergen. Het huisgezin is de oudste instelling en de bron van kerk en staat. De aartsvaders waren priesters en koningen in hun eigen huizen. Kerk en staat zijn evenzeer noodzakelijk, even onafscheidelijk als ziel en lichaam, en evenzeer onderscheiden als ziel en lichaam. De kerk is ingesteld voor de godsdienstige belangen en het eeuwig welzijn van den mensch; de staat voor zijn aardsche belangen en zijn tijdelijk welzijn."

Na aangetoond te hebben, dat deze stellingen gegrond zijn op het woord en de daden van den Heere Jezus en zijne apostelen, kan de schrijver de verzuchting niet onderdrukken, dat, wanneer men steeds gehandeld had naar dit beginsel en het voorbeeld van den Koning der kerk, men de gruwelen van vervolging om des geloofs wille en van godsdienstoorlogen niet had gekend. »Drieënhonderd jaren lang hield de Christelijke kerk zich ver van de politiek; en terwijl zij de burgerlijke wetten gehoorzaamde en belasting betaalde, handhaafde zij tegelijk de hoogere wet der conscientie, door te weigeren zich naar de heidensche gebruiken te schikken en door haar geloof ook met den dood voor het aangezicht te belijden. De eerste apologeten (verdedigers der Christelijke religie) — Justijn de martelaar, Tertullianus, Zachantius — eischten vrijheid van godsdienst als een natuurlijk recht. Toen voor het eerst het bloed van ketters vloeien moest, nl. dat der Priscillianen in Spanje (385), gaf het beter denkend deel der kerk, vertegenwoordigd door Ambrosius van Milaan en Ambrosius van Tours, zijn afschuw daarvan te kennen."

Vervolgens gaat de geleerde schrijver ertoe over om het Amerikaansche stelsel te vergelijken met andere stelsels, welke in Amerika hunne toepassing vinden, en hun wortel in Europa hebben.

Het Amerikaansch systeem verschilt van de *vóór-Nicenische scheiding van kerk en staat*, toen de kerk door den heidenschen staat behandeld werd als een verboden instelling en daarom bloedige vervolging te verduren had. In Amerika handhaaft de staat de kerk in hare eigendomsrechten, zonder zich met haar inwendige aangelegenheden te bemoeien.

Ook verschilt het in Amerika gevolgde stelsel van de hierarchische controle van de kerk over den staat of van de priesterregeering, welke in de middeleeuwen tot de Reformatie heerschte. In Amerika wil men de kerk binnen haar geestelijken kring laten blijven, zoodat men den staat vrij laat om alle tijdelijke zaken der natie te regelen.

Het Amerikaansch systeem staat ook tegenover de *Erastiaansche beginselen*, welke vooral in Rusland in toepassing worden gebracht en evenzeer in de Protestantsche landen van Europa, waar de burgerlijke staat de kerk beschermt en ondersteunt, ten koste evenwel van hare waardigheid en hare vrijheid.

Het Amerikaansch systeem verschilt ook van het systeem van *tolerantie*, dat in Duitschland werd toegepast in 1648 en in Engeland door de acte van tolerantie in 1689 en dat nu bijna in alle staten van Europa in zwang is. Eene kerk wordt geduld, wanneer de regeering éene of meer kerken steunt, doch andere gemeenschappen onder den naam van secten of dissenters enz. laat bestaan. Toen een deputatie van de Evangelische alliantie in 1871 bij prins Gortschakoff, toen kanselier van het Russische rijk, pleitte voor de godsdienstige vrijheid ten bate van de Lutherschen in de Baltische provinciën, gaf deze Russische staatsman stoutweg te kennen, dat Rusland het verdraagzaamste land ter wereld was, en wees op een zestal kerken, behoorende aan verschillende kerken in de hoofdstraat van St. Petersburg, waarin ongehinderd godsdienstoefening gehouden werd; maar hij wilde niet dulden, dat eene kerk zou trachten propaganda te maken voor haar geloof. Gortschakoff scheen het groote onderscheid tusschen tolerantie en vrijheid niet te kunnen of te willen begrijpen. In Amerika vraagt men voor zijne kerk geen tolerantie, maar men eischt vrijheid voor de kerk als een onvervreemdbaar recht. De Amerikaansche regeering ondersteunt geen kerk met gelden uit de staatskas, maar beschermt ze alle.

Eindelijk is het Amerikaansch stelsel in tegenspraak met *de rood-republikeinsche theorie* van godsdienstvrijheid. Kerk en staat worden in Amerika uit eerbied voor de kerk gescheiden gehouden, terwijl de radicale Republikeinen met de kerk niets meer uitstaande willen hebben, uit onverschilligheid en haat jegens de kerk, ja, tegen den godsdienst zelf.

Dit ongeloovig stelsel is in de befaamde Fransche revolutie in toepassing gebracht. Radicalen en Socialisten hebben thans nog een haat tegen Zondagswetten, het houden van den dag des Heeren en tegen alle godsdienstige instellingen en vereenigingen. Dien weg wil men in Amerika uitsturen. Men beseft daar, dat, als de godsdienst verdwijnen moet, de onzedelijkheid de overhand krijgen zal en het gevolg hiervan niet anders kan zijn dan de val van den staat.

»Verwoest onze kerken, sluit onze Zondagsscholen, schaf de viering van den Zondag af, en onze republiek wordt een ledige romp, en ons volk zal tot heidendom en barbaarschheid vervallen. Het Christendom is de machtigste factor in onze maatschappij en de pilaar, waarop onze instellingen rusten!" spreekt Dr. Schaff.

Washington, de vader van Amerika, sprak het daarom rondweg uit, dat er een onafscheidelijk verband bestaat tusschen godsdienst en zedelijkheid en nationale welvaart.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

HET PINKSTERFEEST.

De Israëlieten hadden een feest der eerstelingen van den oogst, wanneer zij den Heere offer brachten tot dankzegging voor de ontvangen gaven, en tevens herdachten, hoe de Heere zijn volk de wet geschonken had om daarnaar te leven.

Dat feest was heerlijk en geheel het volk verblijdde zich dan in de goedertierenheid Gods.

Maar, heerlijker toch is nog het Pinksterfeest, dat wij vieren. Het feest van Israël had een hooge en diepe beteekenis, maar het moest ten slotte voorbijgaan en plaats maken voor een ander en beter, gelijk het Oude Verbond voor het Nieuwe, zooals de apostel Paulus ons zegt.

Ons Pinksterfeest spreekt van de hoogste en beste gave, die God den zondaar schenken wil: de gave van den Heiligen Geest, die troost en in alle waarheid leidt.

Het is ook een feest der eerstelingen, want zoo lezen we van het eerste Pinksterfeest: »Er werden op dien dag toegebracht omtrent drieduizend zielen".

En als de vrienden en vriendinnen in huis, op school en in de kerk de geschiedenis van het Pinksterfeest hooren en lezen, dan hebben zij vooral ernstig daaraan te denken, dat het beste Pinksterfeest zulk een is, waarop vele eerstelingen den Heere worden toegebracht. Die eerstelingen zijn nu niet meer vruchten van den oogst, maar, gelijk vóór achttienhonderd jaren, menschen, die uit de duisternis komen tot het licht, dat de Heilige Geest schenkt.

Zulke eerstelingen kunt en moet ook gij zijn, vrienden. De Heere God die zijn Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat de wereld door Hem zou behouden worden, wil ook nu nog zijn Geest uitstorten in de harten van allen, die daarom vragen. Doet dat, en die Geest zal uw verstand verlichten om de waarheid recht te bevatten en uw hart neigen om haar aan te nemen.

Wie dien Geest vraagt ontvangt Hem; want, zoo zegt de Heere Jezus: »Indien dan gij, die boos zijt, weet uwen kinderen goede gaven te geven, hoeveel te meer zal uw Hemelsche Vader den Heiligen Geest geven dengenen, die Hem daarom bidden."

———

Opgetrokken uit den kuil.

III.

(*Slot.*)

't Was, zei ik, voor redders en opgeslotenen beide nu gevaarlijk.

De lucht die saamgeperst was op de plek, waar zich de laatsten bevonden, kon, als er opening kwam, met geweld een uitweg zoeken. Het gas kon ontploffen, of hen bedwelmen die ter hulp kwamen. Kortom er moest met de grootste voorzichtigheid worden gewerkt.

Men begon dus behoedzaam een gat te boren in den zijwand, een opening zoo groot, dat men er voedsel en drank door kon toereiken. Toen dat geschiedde bleek al dadelijk, dat men niet zonder reden had gevreesd. Zoodra was het gat niet gemaakt, of de lucht kwam er met geweld en geruis doorheen. De mijnwerker die vlak voor de opening stond, werd weggeblazen als een veer en tuimelde ter aarde.

Zoodra de lucht echter was uitgelaten, kon men voedsel en drank toereiken. Dat de opgesloten en uitgehongerde mijnwerkers gretig toetastten, begrijpt gij. Men was evenwel zoo wijs hun niet te veel op eens te geven. Anders hadden zij licht zich den dood kunnen veroorzaken door te veel te gebruiken.

Het werd nu echter noodig hen zoo snel mogelijk uit den kuil te halen. Met blijde harten gingen de redders aan 't werk. Zij hadden hun veiligheidslampen bij zich, die zóó zijn ingericht dat er bij de noodige voorzichtigheid geen gas kan ontploffen, maar om het gaas der lampen heen speelden blauwe vlammen; een bewijs dat er gevaar bestond. Toch werkten zij voort, den Heere biddend hen te bewaren. Dat deden ook de vrouwen en kinderen, die buiten stonden in afwachting.

Telkens vielen de slagen; weldra zou de muur doorgeslagen zijn.

»Haast u!" riepen eensklaps die daarbinnen. »Het water rijst!"

Zoo was het. De ingesloten lucht had eerst het water tegengehouden. Nu zij ontsnappen kon, steeg het en snel ook.

»Kunt ge 't nog een poos uithouden?" riepen die van buiten.

»We staan er al tot over de knieën in," was 't antwoord. »Spoedt u!"

»We komen!" riepen de redders. »Houdt het nog een poos uit. Met Gods hulp zijt ge straks gered!"

Nieuwe mannen voegden zich bij die reeds werkten. De mokers bonsden op den wand, de houweelen slogen er tegen. Daar hoorde men een doffen slag. De muur was doorgebroken. De gevangenen zagen weer licht en menschen. Zij waren bevrijd!

Een luid gejuich ging op onder de redders toen zij hun taak vervuld hadden. De menigte die om de uitgegraven diepte stond begreep wat het beteekende, en kreten van vreugd weerklonken van allen kant. Ze verstomden echter spoedig bij de gedachte: Zullen de geredden er nog 't leven afbrengen?

En dat was ook nog te bezien. Voorzichtig werden de jongen en de mannen nu naar boven gehaald, druipnat, rillend, vermagerd en zoo zwak dat men hen als kleine kinderen dragen moest. Er werden draagbaren en bedden gehaald en zoo spoedig mogelijk bracht men het vijftal naar de dorpsherberg, waar de geneesheer hen weldra kwam bezoeken. Hun bloedverwanten en vrienden drongen angstig mede binnen en menigeen dacht bij zich zelf: 't Zal toch nog slecht afloopen. De redders werden onder luid gejuich naar hun woningen gebracht.

Welk een blijdschap 't was, toen na een paar dagen reeds de dokter kon verklaren dat er geen gevaar meer bestond voor het leven der vijf, kunt gij begrijpen. David's oude moeder weende van vreugd en velen anderen ging het evenzoo. En toen vier weken later allen, redders en geredden, in de kerk samenkwamen om met de andere dorpelingen God te danken voor de genadige verlossing die Hij gegeven had, konden allen getuigen: »De Heere heeft groote dingen bij ons gedaan; dies zijn wij verblijd."

Dit is een geschiedenis, vrienden — geen gelijkenis dus, zegt gij. En ja, 't is er toch tevens een. Wie wil mij nu eens zeggen hoe dat zijn kan?

HOOGENBIRK.

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

BEROEPEN: Winsum en Baard, Kamerik en Helder, W. den Hengst, cand. aan de Vrije Universiteit te Amsterdam.

AANGENOMEN: Beetgum c. a., J. D. te Winkel, Evangelist-godsdienstonderwijzer aldaar.

BEDANKT: Groningen, J. Langhout, te Anjum.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Groningen, J. D. van der Munnik te Assen.

AANGENOMEN: Sliedrecht, J. R. Dijkstra te Oud-Loosdrecht, — De Belg. Zendingskerk te Ostende, D. J. Boss, te Meliskerke.

BEDANKT: Bruinisse, J. Robbert te De Lier.

Synodale Genootschapskerk.

ZESTAL: Maastricht, Van der Aa te Purmerend, Van Griethuysen te Haren, Kramers te Leeuwarden, Moll te Deutichem, Van Rossem te Beek en Van IJsendijk te Laren.

AANGENOMEN TOEZEGGING VAN BEROEP: Woudenberg, H. M. van Nes, cand. te Utrecht.

BEDANKT VOOR TOEZEGGING VAN BEROEP: Oud-Beierland, J. Bolkestein te Langeraar.

BEROEPEN: Heerjansland (cl. Zierikzee), P. Snoep, cand. te Goes. — Willemsoord (cl Kampen), J. van den Kieboom te Buren (Geld.) — Biervliet (cl. IJzendijke), D. Hiemstra, cand te Franeker. — Wouterwoude, H. C. Lambers te Longerhouw en Schettens. — Rilland-Bath, A. v. d. Hoeven, cand. te Rotterdam. — Axel, C. L. J. Ruys van Dugteren te Nieuw-Vennip (Noord-Holl.) — Zuilen, P. Deetman te Amsterdam. — Westmaas, S. Sleeswijk Visser te Rijsoord. — Biervliet, D. Hiemstra, cand. — Oirschot, H. Worst te Epe. — Alkmaar, F. E. Daubanton te Heemstede. — Lopiker- en Jaarsvelder Kapel (cl. Utrecht), P. Snoep, cand. te Goes. — Pernis, L. Hijmans te Klaaswaal. — Reikers (Geld.), R. Bennink Bolt, cand. te Arnhem. — Giesen-Nieuwkerk, J. M. S. Baljon te Nederhemert (Geld.) — Bilt (cl. Utrecht), Leerdam en Kesteren (cl. Tiel), W. de Lange te Bruchem c. a. (Geld.). — Barneveld, J. Doorenbos te Oosterbierum (cl. Franeker). — Vroomshoop, W. H. H. Dijkman, cand. — IJlst (cl. Sneek), D. Karres te Bruinisse.

AANGENOMEN: Kralingen, H. van Selms te Leerdam. — Steenbergen, A. M. Venker te Brouwershaven. — Dinter, J. G. van Walsem Jzn. te Zoelmond. — Groningen, B. Lütge te Raamsdonk.

BEDANKT: Nieuwerkerk aan den IJsel, J. Tichelaar te Ouddorp. — Hasselt, W. R. Kalshoven te Ede. — Driehuizen en Zuid-Schermer, F. W. Drijver te Warder (cl. Edam). — Bergum, W. de Vries te Noordwolde. — Kortenhoef en Nichtevecht, H. M. van Nes, cand. te Driebergen. — Tjerkgaast, L. Okken te Spijk. — Garderen, F. Kiliaenbelt te Hoevelaken. — Oosterzee en Echten, A. de Haan te Vleuten. — Kohnschate (cl. Deventer), L. I. Blanson Henkemans te Bahr en Lathum. — Cats (Noord-Beveland), W. H. H. Dijkman, cand. te Rotterdam. — Oudemirdum, P. Hringa te Birdaard. — St.-Annaland, N. C. J. de Minjer te Hoog-Blokland. — Krewerd en Jukwerd, J. Schuiringa te Harkstede c. a. — Lunteren (cl. Arnhem), J. W. H. Kalkman te Monster (cl. 's-Hage). — Kuinre, J. van den Kieboom te Buren (cl. Tiel). — Utwijk, J. A. van Wijk te Oosterwijk.

Advertentiën

Voor de bewijzen van deelneming, gedurende de ziekte en bij het overlijden van mijn onvergetelijken PIETER ontvangen, betuig ik mijn innigen dank.

Wed. J. DOETS—A. J. DE BEUS.

Vreeland, 15 Mei 1888. (170)

De ondergeteekenden betuigen hun hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij de herdenking van hunne 25-jarige echtvereeniging ondervonden.

JB. SMIT JBZ.
en echtgenoote.

Heer-Hugowaard, 17 Mei 1888.

Nederlandsche Vereeniging van Vrienden der Waarheid.

tot handhaving van de leer en de rechten der Gereformeerde kerken.

Het hoofdbestuur bericht, dat, zoo de Heere wil, de **ALGEMEENE VERGADERING** zal gehouden worden op **Woensdag 23 Mei e. k.**, des morgens te 10 uur, in het **Gebouw van den Werkenden Stand**, Kloveniersburgwal No. 87; dat men aan den avond van dien dag te 8 uur, in het gebouw *„Frascati"* tot eene **UREN DES GEBEDS** wenschtsamen te komen, waar Ds. H. HOEKSTRA, van Utrecht, de voorganger zal zijn.

Namens het hoofdbestuur,
Dr. F. L. RUTGERS, *Voorzitter.*
G. H. A. GROSHEIDE, *Secretaris.*

Een jongeling, van Geref. beginselen, vraagt **voor den tijd van twee jaren dringend ter leen**, tegen billijke rente,

500 GULDEN,

teneinde zijne studien voor predikant te kunnen voortzetten. Brieven, onder letters W. E., worden ingewacht aan het bureau van dit blad.

De afdeeling LOCHEM

van het Nederlandsch Werkliedenverbond »**Patrimonium**" wenscht eene **BIBLIOTHEEK** van Christelijke boeken op te richten.

Allen, die daartoe wenschen mede te werken, worden vriendelijk verzocht boeken of bijdragen te zenden aan den heer YPEIJ te Lochem, voorzitter van voormelde afdeeling.

De ceremoorzitter van de afdeeling Lochem van het Nederlandsch Werkliedenverbond »Patrimonium",
R. VAN DER BORCH VAN VERWOLDE.

Hoe Friesland van Spanje en Rome verlost werd.

Van de pers gekomen:

SEERP VAN GALEMA

EN ZIJNE TIJDGENOOTEN.

Een verhaal uit de geschiedenis der Hervorming in Friesland,

door J. C. LUITINGH.

208 bladzijden, op zwaar papier gedrukt, met eene gravure tegenover den titel, naar eene teekening van E. WITKAMP Jr.

Tegen toezending van een postwissel van *f* **1.50**, waarop staat: »*Seerp van Galema*", wordt dit belangrijk werk dadelijk franco toegezonden door den uitgever

J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

De Synodale organisatie, — eene anti-Christelijke macht,

Een woord van waarschuwing aan de vervolgers en aan de gemeente, door

H. D. PFANN, ouderling.

Prijs *f* 0.30.

Amsterdam. **J. A. WORMSER.**

Herdruk tegen veel verminderden prijs van drie werkjes van:

THEODORUS VAN DER GROE.

Th. van der Groe. Verhandeling over Hosea 11:4. »En was hun als degenen, die het juk van op hunne kinnebakken oplichten." Derde druk. Prijs. . . . . *f* **0.30**

Th. van der Groe. Vijftal nagelatene leerredenen, waarvan twee over Openbaringen 2:11: »Die overwint, zal van den tweeden »dood niet beschadigd worden." En drie over Openbaringen 2:17: »Die overwint, Ik zal hem geven te eten van het manna, dat verborgen is." Derde druk. Prijs *f* **0.30**

Th. van der Groe. Drietal leerredenen, waarvan eene op *Nieuwejaarsdag* over Lukas 16:2 en twee op *Paschen* over Johannes 20:11—18 en Philippensen 3:10. Derde druk. Prijs *f* **0.25**

Alom te verkrijgen. En ook na toezending van postwissel, waarop duidelijk het verlangde wordt opgegeven, van den uitgever

J. H. VAN PEURSEM te Utrecht.

Is verschenen:

PONTIUS PILATUS

(EENE STUDIE),

van Dr. J. WOLTJER,

Prijs *f* 0.50.

Amsterdam. **J. A. WORMSER.**

Vrije Universiteit.

Ten vervolge op hetgeen ik verleden week mocht schrijven omtrent de aanstaande jaarvergadering, kan ik nu nog mededeelen: vooreerst dat de broeders te Zwolle het bericht van ons komen tot hen met hartelijke ingenomenheid hebben begroet, en zich uit hen een regelingscommissie heeft gevormd, die zich welwillend belasten zal met de voorbereiding eener goede ontvangst. Voorts, dat al terstond gebleken is, dat er geschikte lokalen zijn voor vergaderingen, geschikt en billijk logies in logementen van onderscheiden rang, en dat alzoo niets in den weg staat, om een gezellig en aangenaam samenzijn te hebben. Moge het nu maar een rijk *gezegend* zijn, in de goede gunste onzes Gods!

Ik geef ook den zusters der gemeente in ernstige overweging deze vergaderingen in grooter getallen bij te wonen. Zij zullen zoo hartelijk welkom zijn, en voor de moeders is toch de opleiding hunner zonen van het allergrootste gewicht, alsook de omgeving, waarin deze tijdens hunne studiejaren komen zullen.

De *dag* der vergadering is *een week* vervroegd. Deze is dus thans vastgesteld op Donderdag 21 Juni. Woensdagavond tevoren heeft de ure des gebeds plaats. De volgende week hoop ik D. V. mede te deelen, wie *daarbij* zal voorgaan. Thans kan ik reeds melden, dat professor Kuyper beloofd heeft de vergadering van Donderdag te presideeren, en professor De Hartog Donderdagmiddag een referaat te houden op een openbare vergadering, die dan zal plaats hebben, als naar gewoonte.

Wie logies mocht verlangen, adresseere zich aan den heer H. Tulp, secretaris der commissie te Zwolle. Ook kan hij zich desverkiezende adresseeren aan den heer Jb. van Oversteeg, Keizersgracht, 162, alhier, die zich gaarne zal belasten dit dan te bespreken en verdere gewenschte inlichtingen te geven. Men gelieve er den prijs bij op te geven. Zooveel mogelijk zal voor gratis logies gezorgd worden.

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: Door den heer G. J. M. Oudenampsen te Zutfen *f* 12.50. **Aan collecten:** Door den heer P. S. de Boer te Makkum *f* 17.10; door den heer D. van den Eems te IJltens *f* 5; door den heer R. Barneveld te Vreeswijk *f* 18.06; door den heer W. Kuhler Wzn., bij een spreekbeurt te Nieuw-Lekkerland *f* 32.35. **Aan schenkingen:** Door den heer H. J. Volkers te Enschedé *f* 5; van den heer D. B. en echtgenoot te H. *f* 10; van B. Br. te Vlaardingen *f* 3; van den heer W. Marchal te Zeist *f* 1.65; door den heer R. de Ruiter van schipper A. Klein *f* 1.50. den heer W. A. v. Dam, namens de Jong.-vereen. te Renkum *f* 2; gecollecteerd door heeren collectanten te Amsterdam, in »Maison Stroucken" *f* 1; door R. Fuik te Leiden van N. N. te Maasland *f* 1, en *f* 1 uit Vlaardingen, samen *f* 2; van J. Verdouw te Stompwijk *f* 1.

Voor de Medische Faculteit:

Door den heer M. Visser, namens de Vrouwen- en Jongedochtersvereen. »Tabitha" te Oosthem *f* 11.05; van een vriendenkring te Amsterdam, 9de gave om op te wekken tot geven *f* 1.20, 10de dito *f* 1.20, samen *f* 2.40; van B. Br. te Vlaardingen *f* 1; van den heer Marchal te Zeist *f* 1.65.

Voor het Hospitium:

Door O. te Z. van Mej. H. te P. *f* 10, N. N. te P. *f* 1, N. N. te Z. *f* 0.50, samen *f* 11.50; van den heer D. B. en echtgenoot te H. *f* 5; van den heer Marchal te Zeist *f* 1.65; van de Halve-stuiversvereen. te Kollum *f* 12.50; gevonden in de collecte (uit Achlum) *f* 1 en *f* 10 samen *f* 12.50; door den heer M. Visser, namens de Vrouwen- en Jongedochtersvereen. te Oosthem *f* 10; door R. Fuik, te Leiden uit Vlaardingen *f* 1.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: van B. Br. te Vlaardingen *f* 1; van den heer D. B. en echtgenoot te H. *f* 10; door den heer A. Koebrugge te Gaast *f* 7; gecollecteerd door diakenen in »Maison Stroucken" van K. *f* 2.50; van G. B. te A. *f* 10; van een catechismuskringetje te N. A. *f* 1.50; N. N. te Bl. *f* 2.50; van de Halve-stuiversvereeniging te Kollum *f* 12.50; door J. H. te M. van W. H. *f* 1; door den heer R. de R. te U. van H. *f* 2.50.

S. J. SEEFAT, *Penningmeester.*

Lijnbaansgracht 248.

Uitgave van HöVEKER & ZOON te *Amsterdam:*

HET BOEK RUTH

in Bijbellezingen voor het volk,

DOOR

Dr. Ph. S. VAN RONKEL.

in fraaien stempelband *f* **4.60**; ingenaaid *f* **3.90.**

Nederl. Gereformeerde Zendingsvereeniging.

JAARVERGADERING

op **Donderdag 24 Mei 1888**, des morgens te 10 ure, in de **Schotsche Zendingskerk** te **Amsterdam.**

AVONDVERGADERING te 7½ ure, waarop alle vrienden der zending beleefd worden uitgenoodigd.

Sprekers: **Ds. DIJKSTRA**, van Oldekerk, **Dr. J. P. ESSER**, van Den Haag en anderen.

Namens het bestuur,
H. VAN DEN BERG, *secretaris.*

DAGEN VAN GOEDE BOODSCHAP.

DOOR

Dr. A. KUYPER.

HIERVAN VERSCHENEN:

I. IN DEN KERSTNACHT. II. DE PAASCHMORGEN. III. OP DEN PINKSTERDAG.

In den loop dezes jaars zal het licht zien:

IV. OUD- en NIEUWJAAR.

Prijs van de geheele Serie in vier fraaie Stempelbanden *f* **5.60**; in vier deelen ingenaaid *f* **3.60.**

Elk deel op zichzelf is compleet en verkrijgbaar, gebonden à *f* **1.70** en ingenaaid à *f* **1.20.**

De inteekening op de Serie à *f* **3.60** is bij alle boekhandelaren opengesteld.

De Uitgever

Amsterdam. **J. A. WORMSER.**

GEDRUKT TER KON. NEDERL. STOOMDRUKKERI, WARMOESSTRAAT 106, AMSTERDAM.